

การตรวจสอบการจับกุม เป็นขั้นตอนที่เพิ่มขึ้นมาตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งพนักงานสอบสวนต้องนำตัวเด็กหรือเยาวชนซึ่งถูกจับไปศาลเพื่อตรวจสอบการจับกุมภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ แต่ไม่นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวเด็กหรือเยาวชนผู้ถูกจับจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนมาศาลเข้าในกำหนดเวลา ๒๔ ชั่วโมง นั้นด้วย

การตรวจสอบการจับกุม คืออะไร

การตรวจสอบการจับกุม หมายถึง การที่ศาลทำการไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนปฏิบัติของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอื่นใดที่มีอำนาจหน้าที่จับกุม ปรามปรามผู้กระทำผิดซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชนว่าปฏิบัติเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

ความหมายของคำว่า “เด็ก” และ “เยาวชน”

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลอายุไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์

“เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบห้าปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์

การจับกุมเด็กและเยาวชนมีหลักเกณฑ์อย่างไร

การจับกุมเด็ก

หลักการของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง คือ ห้ามมิให้จับกุมเด็กซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด เว้นแต่เด็กนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีหมายจับหรือคำสั่งของศาล

การจับกุมเยาวชน

หลักการของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖๖ วรรคสอง บัญญัติให้การจับกุมเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติถึงการจับกุมไว้ในมาตรา ๗๘ ว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่

(๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐

(๒) เมื่อพบบุคคลใดมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่า ผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

(๓) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา ๖๖ (๒) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

(๔) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือหลบหนี ในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๑๐

การตรวจสอบการจับกุมของศาล

เมื่อศาลได้รับคำร้องตรวจสอบการจับกุมของพนักงานสอบสวน เด็กหรือเยาวชนซึ่งถูกจับ บิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์การที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยจะต้องมาปรากฏตัวอยู่ต่อหน้าศาล และก่อนที่ศาลจะทำการตรวจสอบการจับกุมดังกล่าว ถ้าเด็กหรือเยาวชนซึ่งถูกจับยังไม่มีที่ปรึกษากฎหมาย ศาลจะแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาช่วยเหลือคัดค้านการปฏิบัติของเจ้าพนักงานในระหว่างศาลทำการตรวจสอบการจับ ซึ่งศาลจะทำการไต่สวนคำร้องตรวจสอบการจับของพนักงานสอบสวนให้มีความชัดเจน ดังนี้

๑. เป็นเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดหรือไม่

๒. การปฏิบัติต่อเด็กหรือเยาวชนเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

๓. การจับเด็กหรือเยาวชนเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

กรณีการจับกุมของเจ้าพนักงานเป็นไปโดย ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อศาลตรวจสอบการจับแล้วเห็นว่า การจับกุมของเจ้าพนักงานเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลจะมีคำสั่งปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไปทันที แต่การกระทำความผิดที่เด็กหรือเยาวชนต้องหานั้นยังคงอยู่ พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ทำการสอบสวนเกี่ยวกับความผิดดังกล่าวต่อไป

กรณีการจับกุมของเจ้าพนักงานเป็นไปโดยชอบ ด้วยกฎหมาย

เมื่อศาลตรวจสอบการจับแล้วเห็นว่า การจับกุมของเจ้าพนักงานเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ศาลอาจมีคำสั่งมอบตัวเด็กหรือเยาวชนให้แก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลหรือองค์การที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ด้วย หรือบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควร เป็นผู้ดูแลเด็กหรือเยาวชนในระหว่างการดำเนินคดี แต่หากมีข้อเท็จจริงปรากฏต่อศาลว่า เด็กหรือเยาวชนนั้นมีลักษณะหรือพฤติการณ์ในการกระทำความผิดที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นร้ายแรง หรือศาลเห็นว่า มีเหตุสมควรประการอื่น ศาลมีอำนาจจะสั่งให้ควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด และถูกจับนั้นไว้ในสถานพินิจ หรือในสถานที่อื่นใดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายและตามที่ศาลเห็นสมควรได้

หน้าที่ของผู้รับมอบตัวเด็กหรือเยาวชน

บุคคลผู้รับมอบตัวเด็กหรือเยาวชนมีหน้าที่นำตัวเด็กหรือเยาวชนไปพบ พนักงานสอบสวน พนักงานคุมประพฤติ และมาศาลตามที่ศาลกำหนด หากไม่นำตัวมาโดยจงใจหรือโดยไม่มีเหตุอันสมควร ศาลมีอำนาจสั่งให้บุคคลนั้นชำระเงินไม่เกินห้าพันบาทแก่ศาลภายในเวลาที่ศาลเห็นสมควร หากไม่ชำระก็จะถูกยึดทรัพย์สินเพื่อชำระหนี้ตามกฎหมาย

กรณีเด็กหรือเยาวชนหลบหนีผู้รับมอบตัว ทำอย่างไร

กรณีเด็กหรือเยาวชนหลบหนี ศาลจะออกหมายจับเด็กหรือเยาวชนนั้น บุคคลผู้รับมอบตัวเด็กหรือเยาวชนต้องรับนำตัวเด็กหรือเยาวชนมาส่งศาลโดยเร็ว หากเด็กหรือเยาวชนนั้นขัดขืน ผู้รับมอบตัวก็มีอำนาจจับตัวเด็กหรือเยาวชนที่หลบหนีนั้นได้เอง แล้วส่งตัวไปยังเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ใกล้ที่สุด กรณีดังกล่าวผู้รับมอบตัวเด็กหรือเยาวชนมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลลงดหรือลดค่าปรับได้ตามที่ศาลเห็นสมควร

การตรวจสอบ การจับกุม เด็กและเยาวชน

จัดทำโดย

กลุ่มงานบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์
ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง
๑๔๔ ม.๒ ถ.สุขุมวิท ต.เนินพระ อ.เมือง จ.ระยอง

โทร ☎ ๐๓๘ - ๖๑๒๙๗๐ (๑๐๖)

โทรสาร 📠 ๐๓๘ - ๖๑๗๔๖๖

อีเมล 📧 rayjc@coj.go.th

<http://www.rayjc.coj.go.th>